

Báo cáo

Kết quả Xây dựng trường thực địa FFS _ Lóng Lăn, huyện Luang Prabang, tỉnh Luang Prabang - Lào

*Người tổng hợp báo cáo: Giàng Seo Ảnh
Vàng Sín Mìn*

Giới thiệu

- Sau 10 năm cùng với CHESH Lào, Lóng Lăn đã trở thành một điểm sáng ngời về quản lý bảo vệ tài nguyên thiên nhiên rừng dựa vào luật tục truyền thống. Bảo tồn được những giá trị văn hóa của người Mông. Người Lóng Lăn đã xóa bỏ hoàn toàn thuốc phiện, hạn chế nương rẫy, chuyển sang chăn nuôi đại gia súc, sản xuất rau sạch trở thành hàng hóa. Cho đến nay đời sống người dân Lóng Lăn ngày càng được nâng cao.
- Bản Lóng Lăn, nay đã thực sự xứng đáng trở thành một mô hình điểm đến học tập, trao đổi và chia sẻ của các tộc người thiểu số trong nước và nước ngoài đặc biệt là thế hệ trẻ.
- Đầu năm 2011, bản Lóng Lăn được sự quan tâm, hỗ trợ của dự án CCFD (tổ chức phát triển Pháp) về nguồn vốn cho xây dựng trường thực địa tại bản Lóng Lăn để giảng dạy và chia sẻ về những kinh nghiệm trên.
- Dưới đây là kết quả xây dựng trường thực địa Lóng Lăn!

Thời gian – Địa điểm

- 1) Thời gian: Bắt đầu từ ngày 17/01 đến ngày 22/ 03/2012
- 2) Địa điểm xây dựng: Tại bản Lóng Lăn, huyện Luangprabang, tỉnh Luang prabang – Lào.

Thành phần tham gia

- CHESH – Lào.
- Hội người Mông Luang Prabang.
- Đại diện cán bộ huyện Luang Prabang.
- Đại diện phòng Văn hoá thông tin huyện.
- Đại diện phòng quản lý huyện.
- Đại diện phòng Nông lâm nghiệp huyện.
- Đại diện trưởng vùng Kot Vă
- Toàn dân bản Lóng Lăn.
- Thợ kỹ thuật

Phương pháp thực hiện

Bước 1: Họp Ban tư vấn hội người Mông, già làng, lãnh đạo bản Lóng Lăn thông qua Chương trình dự án CCFD (tổ chức của Pháp) về việc xây dựng trường thực địa FFS _ tại bản Lóng Lăn (FFS-Lóng Lăn)

✓ **Nội dung:**

- 1) Thông qua dự án
- 2) Bầu ban tư vấn kết hợp phân công trách nhiệm của các bên tham gia
- 3) Xây dựng kế hoạch

✓ **Kết quả:**

- 1) Dự án đã được Ban tư vấn hội người Mông, già làng và lãnh đạo bản Lóng Lăn thống nhất xây dựng
- 2) Bầu được Ban tư vấn và thống nhất được nhiệm vụ của các bên tham gia.
- 3) Phác hoạ được kế hoạch dự kiến xây dựng trường thực địa FFS - Lóng Lăn

Bước 2: Họp toàn dân bản Lóng Lăn thông qua chương trình dự án (tháng 07/2011)

✓ **Nội dung:**

- 1) Thông qua dự án về việc xây dựng trường thực địa tại bản.
- 2) Bầu ban tư vấn cấp bản.
- 3) Thống nhất kế hoạch xây dựng trường thực địa với toàn dân bản.

✓ **Kết quả:**

- 1) Dự án được toàn dân bản thống nhất và nhất trí xây dựng.
- 2) Thống nhất được kế hoạch xây dựng trường thực địa với dân bản..
- 3) Bầu được ban tư vấn cấp bản gồm có: Ông Xây Khur Zang (trưởng ban tư vấn); ông Zang Zi Zang; ông Chông Zia Zang; ông Vả Chú Ly; Bua Zia Thò; Zả Chông Thò.
- 4) Phân công được các nhóm triển khai trường thực địa: Nhóm xây dựng; nhóm vận chuyển nguyên vật liệu; nhóm quản lý tài chính.....

Bước 3: Lập bản thiết kế, bảng dự toán tài chính và các thủ tục cần thiết để thông qua huyện, tỉnh phê duyệt.

Kết quả:

- 1) Bản Lóng Lăn tự lập bản thiết kế và dự toán tài chính (bản giao cho ông Za Nu Ly phụ trách thiết kế)
- 2) Bản thiết kế, dự toán tài chính và các thủ tục pháp lý được Ban tư vấn, dự án CHESH – Lào và các phòng ban liên quan của huyện, tỉnh phê duyệt.

Bước 4: Lựa chọn địa điểm xây dựng.

✓ **Kết quả:**

- 1) Toàn dân bản Lóng Lăn thống nhất được địa điểm xây dựng
- 2) Xác định được các hướng thiết kế nhà theo tư vấn của Mrs Trần Thị Lành và kinh nghiệm luật tục truyền thống của người Mông bản Lóng Lăn.

Bước 5: Làm thủ tục thông qua các phòng ban của huyện, tỉnh để khai thác 14 cây gỗ bị chặt trộm tại bản.

✓ **Kết quả:**

14 cây gỗ bị chặt đã được huyện, tỉnh ra quyết định xử lý cho bản xây dựng trường FFS, nhưng thủ tục rất phức tạp và khoảng cách xa khó vận chuyển. Vậy bản đã phối kết hợp với các ban ngành liên quan của huyện, tỉnh cùng thống nhất làm việc với bên vi phạm. 14 cây gỗ bị chặt thay bằng cách đổi lấy khoảng 43m³ gỗ đã xẻ xong của công ty để xây dựng trường thực địa.

Phương pháp thực hiện (tiếp)

Bước 6: Tổ chức xây dựng

- 1) Lãnh đạo già làng phân công thống nhất nguồn nhân lực giữa các nhóm trong bản.
- 2) Tổ chức lễ khởi công xây dựng (ngày 18/01/2012)
- 3) Vận chuyển nguyên vật liệu kết hợp với tiến hành xây dựng.

Phương pháp thực hiện (tiếp)

Bước 7: Lễ khánh thành và bàn giao
(chưa thực hiện).

Kết quả đạt được

- Trong hơn 2 tháng xây dựng trường thực địa FFS-Lóng Lăn đã được xây dựng hoàn thành theo yêu cầu thiết kế và ý tưởng mong muốn của cộng đồng dân bản Lóng Lăn cụ thể với kết quả sau:
 - 1) Diện tích nhà là 72 m²
 - 2) Tổng số công là 1.196 công (trong đó công của dân là 791, công của lãnh đạo bản là 350, CHESH_Lào 25 công, cán bộ huyện là 15 công và thợ kỹ thuật là 15 công)

Kết quả đạt được (tiếp)

- 3) Tổng khối lượng gỗ: Khoảng 43 m³.
- 4) Tổng bao Xi măng là 1010 Bao.
- 5) Tổng khối lượng Sắt: Phi 6: 30 sợi; phi 12: 40 sợi; phi 14: 25 sợi; dây thép: 20 kg; đinh đồng 125 kg.
- 6) Tổng khối lượng cát là 12m³; sỏi là 12m³; đá to là 15m³ và gạch 2000 viên.
- 7) Tổng số ngói là 2000 viên.
- 8) Đinh đồng: 100 kg, dây thép: 20 kg.
- 8) Dụng cụ phục vụ cho xây dựng: Máy bào 2 cái; máy cưa 1 cái.

Khó khăn

- 1) Thủ tục khai thác gỗ phức tạp: Vì liên quan đến nhiều ban ngành trong huyện, tỉnh nên cuối cùng 14 cây gỗ trên không được giải quyết theo mong muốn của bản. Đây lý do để cho các công ty khác tiếp tục vào phá hoại cánh rừng Lóng Lăn.
- 2) Vào mùa sản xuất nên người dân bản rất bận không có nhiều thời gian vào xây dựng trường thực địa.
- 3) Một số già làng trong bản hiểu nhầm về sự hỗ trợ tiền ăn của dự án cho dân bản trong thời kỳ xây dựng trường thực địa 15000kíp/người/ngày là tiền công nên dẫn đến một số lượng người dân trong bản cũng hiểu nhầm tương tự.

Giải pháp

- 1) Giải quyết lấy 14 cây gỗ của bản bị chặt đôi lấy gỗ của công ty đã xẻ để cho xây dựng trường thực địa nhưng đây chưa phải là giải pháp bền vững để bảo vệ cho cánh rừng Lóng Lăn trong tương lai. Do vậy cần có sự hỗ trợ mạnh mẽ của chính quyền huyện, tỉnh và các tổ chức khác để đưa ra giải pháp tốt nhất bảo vệ cánh rừng Lóng Lăn một cách bền vững.
- 2) Ban lãnh đạo bản đã phân công các nhóm thay nhau tham gia vào xây dựng trường thực địa để có thời gian đi sản xuất làm nương rẫy cho kịp thời vụ.
- 3) Trên cơ sở những thắc mắc của một số già làng cũng như là một số người dân, ban lãnh đạo bản (già Xây Khư Zang) đã tổ chức lại một cuộc họp dân bản có sự tham gia của dự án CHESH - Lào để giải thích lại cho dân bản là 15000 kíp/người/ngày nó chỉ là tiền ăn trưa cho tập thể nhằm nâng cao tin thần đoàn kết chứ không phải là tiền công. Thông qua cuộc họp này số lượng người dân còn lại đã hiểu và yên tâm tiếp tục tham gia xây dựng trường thực địa.

Bài học thu được

- 1) Người dân Lóng Lăn rất tự hào khi xây dựng thành công trường thực địa, thông qua hoạt động xây dựng trường thực địa này bản đã học được nhiều bài học như về phương pháp tổ chức xây dựng, phương pháp quản lý tài chính Và kỹ thuật thiết kế xây dựng nhà.
- 2) Tính đoàn kết và tính cộng đồng trong bản Lóng Lăn được củng cố và nâng cao.

Bài học rút ra

1) *Phía chính quyền dân bản Lóng Lăn:*

Theo nhận xét của già làng và lãnh đạo bản qua hoạt động xây dựng trường thực địa lần này cần rút kinh nghiệm cho các hoạt động lần sau như:

Về phương pháp tổ chức xây dựng cần thống nhất và giao cụ thể cho một nhóm người để cho nhóm tự xây dựng và chịu trách nhiệm tất cả các công việc xây dựng từ đầu cho đến khi hoàn thành, chỉ khi nào với khối lượng công việc lớn thì mới huy động của bản.

2) *Phía dự án CHESH – Lào.*

Kế hoạch xây dựng trường thực địa Lóng Lăn đã được thống nhất lâu nhưng không thực hiện được theo kế hoạch. Do vậy các kế hoạch có sự chông chéo nhiều không thực hiện được, gây khó khăn cho cả dự án cũng như là người dân.

Bảng nhật ký số lượng thành phần các bên tham gia (tiếp).

9	Đổ cột nhà + bào gỗ	26/1/2012	62	63	0	63	1	0	1	
10	Bào gỗ	27/1/2012	16	15	0	15	1	0	0	
11	Bào gỗ	28/1/2012	17	15	0	15	1	1	0	1 cán bộ huyện anh Zang Nu Ly
12	Bào gỗ	29/1/2012	13	12	0	12	1	0	0	
13	Chặt cột nhà	30/1/2012	62	65	0	65	1	1	0	1 cán bộ huyện anh Zang Nu Ly
14	Vận chuyển cột nhà	31/1/2012	28	27	0	27	1	0	0	
Tháng 02/2012										
16	Đo và bào gỗ	1/2/2012	12	11	1	10	0	1	0	
17	Bào cột nhà	2/2/2012	12	11	0	11	1	0	0	
18	Dân bản nghị	3/2/2012	0	0	0	0	0	0	0	
19	Dân bản nghị	4/2/2012	0	0	0	0	0	0	0	
20	Bào gỗ + với lắp đặt cột nhà	5/2/2012	7	6	0	6	1	0	0	

Bảng nhật ký số lượng thành phần các bên tham gia (tiếp).

21	Bào cột nhà + vớ cắt đục cột nhà	6/2/2012	12	11	1	10	1	0	0	
22	Dân bản nghỉ đi phân chia nương ở dưới vùng Bo He	7/2/2012	0	0	0	0	0	0	0	
23	Dân bản nghỉ đi phân chia nương ở dưới vùng Bo He (tiếp)	8/2/2012	0	0	0	0	0	0	0	
24	Dân bản nghỉ đi phân chia đất ở dưới vùng Bo He (tiếp)	9/2/2012	0	0	0	0	0	0	0	
25	Dựng nhà	10/2/2012	60	58	0	58	1	1	0	1 cán bộ huyện anh Zang Nu Ly
27	Dựng nhà (tiếp)	11/2/2012	24	23	0	23	1	0	0	
28	Chỉnh sửa hệ thống khung nhà sau khi dựng	12/2/2012	6	5	0	5	1	0	0	
29		13/2/2012	13	13	0	13	0	0	0	

	13/2/2012	24	24	0	24	0	0	0	
	14/2/2012	19	19	0	19	0	0	0	
	15/2/2012	22	22	0	22	0	0	0	
	16/2/2012	17	17	0	22	0	0	0	
	17/2/2012	12	12	0	12	0	0	0	
	18/2/2012	18	8	0	18	0	0	0	
	19/2/2012	9	9	0	9	0	0	0	

Bảng nhật ký số lượng thành phần các bên tham gia (tiếp).

30	Lợp và trần hoàn thiện chi tiết hệ thống nhà	22/02/-5/03/2012	15	14		14	1	0	0	
31	Đo và đóng sàng nhà tiếp	23/02/2012	13	12	0	12	1	0	0	
32	Đo và đóng sàng nhà tiếp	24/02/2012								
33	Đo và đóng sàng nhà tiếp	25/02/2012	15	13	0	13	1	1	0	
34	Lợp nhà	26/02/2012	18	17	0	17	0	1	0	
35	Lợp nhà (tiếp)	27/02/2012	15	15	0	15	1	1	0	
36	Trần nhà	28/02/2012	8	14	0	14	1	0	0	
37	Trần nhà (tiếp)	29/02/2012	?							
38	Trần nhà (tiếp)	1/3/2012	11	10	0	11	1	0		
39	Trần nhà (tiếp)	29/02/2012								
40	Trần nhà (tiếp)	1/3/2012	23	22	0	22	1	0		
41	Trần nhà (tiếp)	2/3/2012	19	19	0	19		0		

Bảng nhật ký số lượng thành phần các bên tham gia (tiếp).

42	Trần nha (tiếp)	3/3/2012	26	26	0	26	26	0	0	
43	Làm cửa sổ	4/3/2012	12	12	0	12	12	0	0	
44	Sửa và sơn cửa sổ	5/3/2012	12	12	0	12	12	0	0	
	Trần phòng	12/3/2012	12	12	0	0	12	0	0	
	Trần phòng (tiếp)	13/3/2012	9	9	0	0	9	0	0	
	Đổ và sơn bổ xung cửa sổ	14/3/2012	6	6	0	0	6	0	0	
	Trần bổ xung nhà	15/3/2012	15	15	0	0	15	0		
	Trần bổ xung nhà (tiếp)	16/3/2012	11	11	0	0	11	0		
	Tổng số công thành phần các bên tham gia từ ngày 18/01/2012 - 12/02/2012		548	504	8	496	20	15	9	
		13/02/2012								Từ ngày 13/02/2012 chuyển giao cho anh vsmin theo dõi

Phụ lục 2: Bảng nhật ký các hoạt động xây dựng trường thực địa FFS _ Bản Lóng Lăn.

Ngày tháng	Hoạt động	Đầu ra đạt được	Điểm điểm làm việc (Điểm đến)	Thành phần chịu trách nhiệm	Thành phần hỗ trợ	Thời gian thực hiện
18/1/2012	Đào móng nhà	Đã hoàn thành 13 móng nhà với kích cỡ là 1mx1mx1m	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản Lóng Lăn	Dân bản Lóng Lăn	Sáng; 9h -11h30p, chiều; 14h - 17h00p
21/1/2012	Đổ bê tông cột móng nhà + bào gỗ	Đổ bê tông hoàn thành 8 cột móng nhà + với bào xong khoảng 20 tấm ván kích thước 30cm	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản Lóng Lăn + với thợ kỹ thuật	Dân bản Lóng Lăn + với 1 cán bộ huyện anh Zang Nu Ly	Sáng; 8 h - 11h30, chiều; 14h - 17h30p
19/1/2012	Xây móng nhà	Hoàn thành 7 móng nhà với kích cỡ là 1m	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản Lóng Lăn + với thợ kỹ thuật	Dân bản Lóng Lăn	Sáng; 8h -11h30p, chiều; 14h - 17h00p
20/1/2012	Xây móng nhà + với đóng khuôn cột nhà + với vận chuyển gỗ từ tỉnh Luangprabang lên bản	Hoàn thành 7 móng nhà với kích cỡ là 1m3 + với đóng xong 8 khuôn cột nhà và vận chuyển được 2 chuyến xe gỗ từ tỉnh lên bản với khối lượng gỗ là khoảng 10 m3	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản Lóng Lăn + với thợ kỹ thuật	Dân bản Lóng Lăn + với 1 cán bộ huyện anh Zang Nu Ly	Sáng; 8h -11h30p, chiều; 14h - 17h30p
21/1/1012	Bào gỗ +đổ chân cột nhà	Đổ xong 15 cột chân cột nhà cao 90cm và rộng 20cmx20cm	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản + với thợ kỹ thuật	Dân bản Lóng Lăn	Sáng; 8h - 11h. Chiều; 14h - 17h00p
22/1/2012	Vận chuyển đá		Tại bản Lóng Lăn			
23/1/2012	Xây và đổ nèm nhà		Tại bản Lóng Lăn			
24/1/2012	Xây và đổ nèm nhà (tiếp)		Tại bản Lóng Lăn SPERI-FFS			

Bảng nhật ký các hoạt động xây dựng trường thực địa FFS _ Bản Lóng Lăn (tiếp).

25/1/2012	Xây nèm nhà (tiếp)		Tại bản Lóng Lăn			
26/1/2012	Đổ cột chân móng nhà + bào gỗ	Đổ xong 15 cột nhà	Tại bản Lóng Lăn	Thợ kỹ thuật	Dân bản Lóng Lăn	Sáng; 8h - 11h 30p. Chiều; 14h - 17h
27/1/2012	Bào gỗ	Bào xong khoảng 30 tấm ván kích thước rộng 30cm, dài 3m	Tại bản Lóng Lăn	Trưởng nhóm	Dân bản Lóng Lăn	Sáng; 8h - 11h 30p. Chiều; 14h - 17h
28/1/2012	Bào gỗ	Bào xong khoảng 30 tấm ván kích thước rộng 30cm, dài 3m	Tại bản Lóng Lăn	Trưởng nhóm	Dân bản Lóng Lăn + với 1 cán bộ huyện anh Za Nu Ly	Sáng; 8h - 11h. Chiều; 14h - 17h
29/1/2012	Bào gỗ	Bào xong 15 tấm ván kích thước rộng 30cm, dài 3m	Tại bản Lóng Lăn	Trưởng nhóm		
30/1/2012	Chặt gỗ làm cột nhà	Chặt được 13 cột nhà, trong đó 3 cột dài 3,5m và 9 cột dài 3,5m rộng 20 cm	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản	Dân bản Lóng Lăn + với 1 cán bộ huyện anh Za Nu Ly	Sáng; 8h - 11h30. Chiều; 14h - 18 h
31/1/2012	Vận chuyển cột nhà + với bào gỗ	Vận chuyển xong 13 cột nhà từ khu rừng sử dụng cách bản khoảng 1m về địa điểm trường thực địa	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản	Dân bản Lóng Lan	Sáng; 8h - 11h30. Chiều; 14h - 17h30

Bảng nhật ký các hoạt động xây dựng trường thực địa FFS _ Bản Lóng Lăn (tiếp).

01.02.2012	Đo và bào cột nhà	Đo và bào xong 5 cột nhà	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản	Dân bản Lóng Lăn	Sáng; 8h- 11h30. Chiều; 14h - 17h30
02.02.2012	Bào cột nhà	Bào xong 8 cột nhà	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản Lóng Lăn	Dân bản Lóng Lăn	Sáng; 8h- 12h00. Chiều; 14h - 18h00
03.02.2012	Dân bản nghỉ	-				
04.02.2012	Dân bản nghỉ	-				
05.02.2012	Bào gỗ + vớri cắt lắp đặt cột nhà	Cắt vào đục xong 13 cột nhà	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản	Dân bản Lóng Lăn	Sáng; 8h- 11h30. Chiều; 14h - 17h30
06.02.2012	Bào sàn nhà + vớri cắt đục cột nhà	Bào xong khoảng 15 sàn nhà cắt xong 13 cột nhà	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản	Dân bản Lóng Lăn	Sáng; 8h- 11h30. Chiều; 14h - 17h30
07.02.2012	Dân bản nghỉ đi phân chia nương ở dưới vùng Bo He					
08.02.2012	Dân bản nghỉ đi phân chia nương ở dưới vùng Bo He (tiếp)					
09.02.2012	Dân bản nghỉ đi phân chia đất ở dưới vùng Bo He					
10.02.2012	Dựng nhà	Dựng xong hệ thống khung nhà	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản	Dân bản Lóng Lăn	Sáng; 8h - 12h; Chiều; 13h30 - 17h50

Bảng nhật ký các hoạt động xây dựng trường thực địa FFS _ Bản Lóng Lăn (tiếp).

11.02.2012	Dựng nhà (tiếp)	Dựng và chỉnh xong hệ thống nhà chắc chắn	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản	Dân bản Lóng Lăn	Sáng; 8h - 13h; Chiều; 14h 30 - 18h00
12.02.2012	Chỉnh sửa hệ thống khung nhà sau khi dựng	Chỉnh sửa xong hệ thống nhà chắc chắn	Tại bản Lóng Lăn	Ban lãnh đạo bản	Dân bản Lóng Lăn	Sáng; 8h - 12h; Chiều; 13h30 - 18h54
13- 21/02.2012	Dân bản nghỉ đi làm nương					
22/02 - 5/03/2012	Lợp và trần nhà hoàn thiện chi tiết hệ thống nhà	Đã lợp và trần xong nhà FFS _ Bản Lóng Lăn	Tại bản Lóng Lăn	Ban Lãnh đạo bản	Dân bản	